

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi valtion eläkelain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Valtion eläkelakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että vuoden 1992 jälkeen upseerien ja opistoupseerien virkoihin tulevilla olisi mahdollisuus siirtyä valtion eläkelain mukaiselle vanhuuseläkkeelle, jos heille on kertynyt eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa upseerin tai opistoupseerin viroissa vähintään 30 vuotta, ei

kuitenkaan ennen 55 vuoden iän täyttämistä. Eläkkeen tavoitetaso olisi 60 prosenttia ja se karttuisi 30 vuodessa. Järjestelmään sisältyisi mahdollisuus erota palveluksesta jo 48 vuoden iässä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta.

YLEISPERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotetut muutokset

1.1. Nykyinen tilanne

Valtion eläkelakia (280/66) sovelletaan puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa sekä sotilas- että siviilihenkilöstöön. Upseerien ja opistoupseerien sotilaseläkeoikeudesta on valtion eläkelaisissa erityissäännökset. Sotilaseläkejärjestelmän piiriin kuuluvilla on oikeus saada vanhuuseläke jo ennen eroamisikänsä, jos he ovat palvelleet mainituissa sotilasviroissa vähintään 20 vuotta, kun eroamisikä on enintään 50 vuotta tai vähintään 25 vuotta, kun eroamisikä on korkeampi kuin 50 vuotta. Tätä erityistä oikeutta jäädä eläkkeelle 20 tai 25 palvelusvuoden perusteella sanotaan sotilaseläkeoikeudeksi. Ilmavoimien lentäjällä on oikeus laskea lentäjänä palvelemaisensa aika puolitoistakertaisena hyväkseen. Upseerien ja opistoupseerien keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on nykyisin noin 48 vuotta.

Puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen sotilasvirkoihin ja toimiin on säädetty laitoksia koskeissa asetuksissa eroamisajat. Puolustusvoimien komentajaa ja rajavartiolaitoksen päällikköä lukuunottamatta ovat eroamisajat enintään 60 vuotta. Upseerien ja opistoupseerien eroamisajat ovat 50, 55 tai 60 vuotta, lentäjän koulutusta edellyttävissä tehtävissä 40-

55 vuotta. Eroamisajassa on virkamiehen erottava virastaan. Hänellä on tällöin oikeus saada eläke.

Sotilaseläkettä karttuu 11/50 prosenttia jokaiselta eläkejaksolta luettavalta kuukaudelta eli 2,64 prosenttia vuodessa. Täysi 66 prosentin eläke karttuu 25 vuodessa. Koska ilmavoimien lentäjät saavat laskea eläkejaksan puolitoistakertaisena hyväkseen, karttuu heidän eläkkeensä vastaavasti nopeammin.

Keskeisin peruste sotilaseläkejärjestelmän muita alemmalle eläkeiälle on puolustusjärjestelmämme rakentuminen oleellisilta osiltaan fyysiseltä iältään ja taidoiltaan sotakelpoiseen kantahenkilökuntaan ja reserviin. Maanpuolustuksen suorituskyvyn kannalta tarvitaan erityisesti 30-42 vuotiaita upseerin tai opistoupseerin ammattikoulutuksen saaneita, sijoituskelpoisia sotilasjohtajia. Mikäli sotilailla olisi sama eläkeikä kuin yleisissä järjestelmissä, ei koulutettua johtajareserviä muodostuisi sodan varalle tarpeellista määrää ilman huomattavaa henkilöstömäärän lisäystä.

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksen laiksi valtion eläkelain muuttamisesta (HE 110/92 vp.). Esityksessä ehdotetaan valtion eläkelakia muutettavaksi siten, että vuoden 1992 jälkeen alkavissa palvelussuhteissa eläkeikä, eläkkeen tavoitetaso ja eläkkeen karttuma muutetaan vastaavaksi kuin yksityisellä sektorilla. Esityksessä ei ehdotettu muutoksia soti-

laseläkejärjestelmään, koska se oli vielä selvityksen alaisena. Esityksen perusteluiden mukaan esityksen toteuttaminen parantaa työeläkejärjestelmän yhtenäisyyttä, helpottaa valtion eläkkeiden rahoittamista ja on tarpeen valtion henkilöstöpolitiikan uudistumisen johdosta.

1.2. Ehdotetut muutokset

Eläkepolitiikan yleisten kehityslinjojen tulee koskea myös sotilaseläkejärjestelmää. Vuoden 1992 valtion tulo- ja menoarvioesityksen yleisperusteluiden mukaan sotilaseläkejärjestelmää vuodesta 1993 alkaen sopeutetaan asteittain puolustusjärjestelmämme erityistarpeet huomioon ottaen yleiseen eläkejärjestelmään.

Vuoden 1992 jälkeen palvelukseen tulevilla upseereilla ja opistousepereilla ehdotetaan olevan oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle, jos heille on kertynyt eläkkeeseen oikeuttavaa palvelusaikaa vähintään 30 vuotta ja he ovat täyttäneet 55 vuotta. Lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palvelevilla olisi oikeus siirtyä vanhuuseläkkeelle 45 vuoden iässä. Sotilaseläkettä karttuisi 2 % eläkkeen perusteena olevasta palkasta vuodessa. Täysi 60 %:n suuruinen eläke karttuisi siten 30 vuodessa ja lentäjillä 20 vuodessa. Eläkkeen voisi myös saada edunsaaja, joka eroaa 48 vuotta täytettyään, sitten kun hän täyttää 55 vuotta. Tällaisille edunsaajille on tarkoitettu maksaa tietyt suuruinen eroraha tai toistuvaiskorvaus.

Koska upseerit ja opistouseperit voivat saada vanhuuseläkkeen vielä työikäisinä, on heillä mahdollisuus eläkkeellä ollessaan olla myös ansiotyössä. Koska vanhuuseläkkeen maksamisen perusteena on se, että henkilö ei ikänsä vuoksi enää ole velvollinen elättämään itseään ansiotyöllään, ei voida pitää asianmukaisena sitä, että henkilö voi saada täyttä eläkettä ennen varsinaista eläketapahtumaa vaikka hän lisäksi on niin sanotussa kokopäivätyössä. Siksi ehdotetaan, että mahdolliset työansiot otettaisiin huomioon eläkkeen määrässä.

Hallitus ehdottaa, että vastaava muutos tehdään hallituksen eduskunnalle jo antamaan esitykseen 110/1992 vp laiksi valtion eläkelain muuttamisesta. Täten muutos koskisi tasapuolisesti kaikkia vuoden 1992 jälkeen alkavia palvelussuhteita.

2. Asian valmistelu

Puolustusministeriö asetti 1 päivänä marras-

kuuta 1991 työryhmän, jonka tehtäväksi määrättiin selvittää sotilaseläkejärjestelmää ja sen piiriin kuuluvien eläkkeellesiirtämisiin mahdollisen nostamisen vaikutuksia puolustusjärjestelmäämme ja puolustusvoimien toimintaan sekä tekemään tarpeelliseksi katsomansa ehdotukset asiaan.

Sotilaseläkejärjestelmää koskevaa selvitystyötä on jatkettu puolustusministeriön työryhmän ehdotusten pohjalta valtiovarainministeriön 3 päivänä maaliskuuta 1992 asettamassa valtion eläkeoimikunnassa. Toimikunnan tehtävänä on mm. valmistella hallituksen esityksen muotoon laadittu ehdotus siitä, miten tammikuun 1 päivän 1993 jälkeen alkavien virka- ja työsuhteiden eläketurva järjestetään yhdenmukaiseksi yksityisen alan työeläkejärjestelmän kanssa.

Valtion eläkeoimikunnan valmistelun pohjalta hallitus antoi eduskunnalle esityksen laiksi valtion eläkelain muuttamisesta (HE 110/1992 vp.). Esityksessä ei ollut ehdotuksia sotilaseläkejärjestelmän muuttamisesta, koska se oli vielä selvityksen alaisena. Eläkeoimikunta luovutti 28 päivänä syyskuuta 1992 valtiovarainministeriölle väliraportin, jossa olivat ehdotukset sotilaseläkejärjestelmän muuttamista koskeviksi säännöksiksi. Tämä hallituksen esitys on valmisteltu kyseisen väliraportin pohjalta.

Esityksestä on pyydetty lausunnot puolustusministeriöstä, sisäasiainministeriöstä ja oikeusministeriöstä. Lausunnoissa esitystä ei vastusteta.

3. Esityksen taloudelliset ja organisatoriset vaikutukset

Esityksen säästöt tulevat hyvin hitaasti, koska esitys koskee vain vuoden 1992 jälkeen alkavia palvelussuhteita. Tasapainotilanteessa noin vuonna 2020 voidaan arvioida, että säästöt nykyiseen järjestelmään verrattuna ovat noin 230 miljoonaa markkaa vuodessa.

Sotilaseläkejärjestelmän muutokseen sisältyvä mahdollisuus erota 48 vuoden iässä ja saada tällöin erorahaa tai toistuvaiskorvausta. Lisäksi on tarkoituksena, että nuoremman johtajareservin muodostamiseksi perustetaan määräaikaisia sotilasvirkoja, joiden määräajan päättyessä maksettaisiin eroraha tai toistuvaiskorvaus. Molemmat uuteen järjestelmään sisältyvät uudistukset aiheuttavat puolestaan lisäkustannuksia noin vuodesta 1997 alkaen. Lisäkustan-

nukset olisivat tasapainotilanteessa noin vuonna 2020 mahdollisesti noin 50-100 miljoonaa markkaa vuodessa. Tämä riippuu hyvin paljon edellä mainittujen järjestelyjen yksityiskohdista, jotka ovat vielä päättämättä.

Puolustusvoimat ja rajavartiolaitos tulevat täten tarvitsemaan osan syntyvästä säästöstä käyttöönsä voidakseen maksaa järjestelmämuutoksen aiheuttamat kustannukset.

4. Muita esitykseen vaikuttavia seikkoja

Tarkoituksena on myöhemmin antaa hallituksen esitys vastaavien periaatteiden toteuttamisesta myös voimassa olevissa palvelussuhteissa.

Puolustusvoimissa ja rajavartiolaitoksessa on upseerien ja opistoupseerien lisäksi muita henkilöstöryhmiä, joista osa toimii sotilaallisissa

tehtävissä ja osa siviilitehtävissä. Näihin ryhmiin ei liity reservien muodostamistarvetta eivätkä ne kuulu sotilaseläkejärjestelmän piiriin. Sen sijaan näillä ryhmillä on asetuksella säädetty yleistä eläkeikää alempi eroamisikä, joka samalla on eläkeikä. Myös erällä muilla hallinnonaloilla kuten poliisissa, vankeinhoitolaitoksessa, tullilaitoksessa ja opetushallinnossa on henkilöstöryhmiä, joilla on alempi eroamisikä, siis käytännössä alempi eläkeikä. Hallituksen tavoite, että kaikkien henkilöstöryhmien osalta, sotilaseläkejärjestelmän piiriin kuuluvia lukuunottamatta, siirrytään yksityisen sektorin tasoiseen eläkejärjestelmään, ei toteudu näiden ryhmien osalta nykyisistä eroamisikä- ja eläkeikäsuunnitelmista johtuen. Tavoitteeseen pääseminen edellyttäisi alempien eroamisikä- tai niihin liittyvän eläkeperusteen purkamista. Kun nämä kysymykset edellyttävät vielä lisäselvitystä, hallitus antaa alempiin eroamisikä- tai niihin liittyvän eläkeratkaisun erikseen.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1. Lakiehdotuksen perustelut

5 §. Pykälän 6 momenttiin ehdotetaan teknistä muutosta, joka johtuu siitä, että toimiupseerit ovat nykyisin opistoupseereja. Vastaavat muutokset on tehty myös jäljempänä oleviin pykäliin.

8 §. Pykälän 4 momentissa on säädetty oikeudesta vanhuuseläkkeeseen eläkeikää saavuttamatta. Momentin 1 kohtaan ehdotetaan lisättäväksi eläkkeen saamisedellytykseksi, että edunsaajan tulisi olla palveluksen päättyessä vähintään 48-vuotias ja eläkkeen alkaessa vähintään 55-vuotias. Nykyisin eläkkeen saamiseksi edellytetään 20 tai 25 vuoden pituista lainkohdassa tarkoitettua eläkeikää. Tätä eläkeikävaatimusta ehdotetaan pidennettäväksi 30 vuoteen vähennettynä niillä täysillä kuukausilla, jotka edunsaajalla oli mahdollisesti jäljellä 55 vuoden ikään, kun hän erosi palveluksesta. Eläkeikävaatimus olisi siten lyhyimmillään 23 vuotta. Opistoupseerina palveltuun aikaan rinnastettaisiin myös toimiupseerina tai aliupseerina palvelut ajat.

Lentäjien osalta palvelusaika luettaisiin eläkeajaksi 5 §:n 6 momentin mukaisesti edelleen puolitoistakertaisena. Näin ollen vanhuuseläkkeen saamisen edellytyksenä ennen yleistä elä-

keikää oleva 30 vuoden pituinen palvelusaika-vaatimus täyttyisi 20 vuodessa. Vastaavasti 20 vuotta lentäjänä palvelut voisi saada vanhuuseläkkeen, jos hän olisi palveluksen päättyessä ja ennen eläkkeen alkamista täyttänyt 45 vuotta.

10 §. Lainkohdassa on säädetty eläkkeen karttumisesta. Upseereilla ja opistoupseereilla eläkettä karttuisi jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudesta 1/6 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta. Täysi 60 prosentin suuruinen eläke karttuisi siten 30 vuodessa. Rajavartiolaitoksen rajavartijan ja ilma-aluksen päälliköllä eläkkeen karttumisen olisi sama kun muilla valtion virkamiehillä, koska he eivät kuulu sotilaseläkejärjestelmään.

18 §. Pykälään ehdotetaan lisättäväksi säännökset upseerin tai opistoupseerin viran perusteella vanhuuseläkkeellä olevan edunsaajan työansioden huomioon ottamisesta. Jos ennen 65 vuoden ikää vanhuuseläkkeelle jäänyt edunsaaja olisi työeläkelakien piiriin kuuluvassa ansiotyössä tai yrittäjätoiminnassa, hänen eläkettensä pienennettäisiin ansiotyön tai yrittäjätoiminnan ajaksi ja enintään 65 vuoden ikään asti siltä osin kuin hänen eläkkeensä ja työansiodensa yhteismäärä ylittää valtion eläkelain mukaisen indeksitarkistetun eläkkeen perustee-

na olevan palkan. Edunsaajan työansiot voisivat siten olla eläkkeen pienemmittä enintään 40 prosenttia eläkepalkasta, mikäli hänen eläkeprosenttinsa on 60.

2. Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan vuoden 1993 alusta lukien. Muutoksia sovellettaisiin edunsaajaan, jolla on 31 päivän joulukuuta 1992 jälkeen alkanut palvelus. Täten laki koski vain vuodenvaihteen jälkeen alkavia uusia palvelussuhteita.

Vakiintuneen tulkinnan mukaan on katsottu, että päivänkin katkos siirryttäessä valtion eläkejärjestelmän mukaisesta palveluksesta toiseen katkaisee eläkeoikeudellisesti yhtenäisen palvelussuhteen. Eräille ammattiryhmille on luonteenaista, että määräaikaiset palvelussuhteet seuraavat toisiaan. Edunsaaja on saattanut olla palveluksessa useita vuosia, mutta määräaikaisten palvelussuhteiden johdosta saattaa välillä olla muutamien päivien katkoksia. Näissä tapauksissa ei olisi kohtuullista, että edunsaajan katsottaisiin olevan uudessa palvelussuhteessa. Siksi ehdotetaan, että lakia ei kuitenkaan sovellettaisi edunsaajaan, jonka palvelus on alkanut viimeistään helmikuun 1 päivänä 1993, jos

tätä palvelusta edeltävän palveluksen päättymisestä on kulunut enintään yksi kuukausi. Täten lain voimaantulovaiheessa kuukauden mittainen katkos palvelussuhteessa ei vielä muodosta uutta palvelussuhdetta.

3. Säättämisyjärjestys

Koska ehdotetut muutokset koskevat henkilöitä, jotka tulevat palvelukseen niiden voimaantumisen jälkeen eikä muutoksilla ole sellaisia vaikutuksia eläketurvaan, jotka kohdistuisivat perustuslainsuojaan, laki ehdotetaan säädettäväksi valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n mukaisessa tavallisessa säättämisyjärjestyksessä.

Säännös siitä, että ansiotulot vähentäisivät maksettavan eläkkeen määrää ei myöskään puuttune perustuslainsuojaan. Eläkelainsäädännössä on lukuisia muita säännöksiä, joilla maksettavan eläkkeen määrää rajoitetaan ja jotka on säädetty tavallisessa lainsäätämisyjärjestyksessä. Hallitus katsoo, että asiasta on kuitenkin syytä pyytää perustusvaliokunnan lausunto.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 5 §:n 6 momentti, 8 §:n 4 momentin 1 kohta ja 10 §:n 3 momentin johdantokappale,

sellaisina kuin ne ovat 5 §:n 6 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (215/79) sekä 8 §:n 4 momentin 1 kohta ja 10 §:n 3 momentin johdantokappale 3 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa (103/89) sekä

lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on 19 päivänä huhtikuuta 1985 annetussa laissa (326/85), mainitussa 3 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa ja 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (618/91), uusi 9 momentti, jolloin nykyinen 9 ja 10 momentti siirtyy 10 ja 11 momentiksi seuraavasti:

5 §

Ilmavoimien upseerin tai opistoupseerin viran haltijalla, joka vähintään 5 vuotta on palvellut virassa, johon pääsyä varten vaaditaan lentäjätutkinto, on oikeus siirtyessään

eläkkeelle tällaisesta virasta lukea eläkeajaksi siinä palvelemaisensa aika puolitoistakertaisena.

8 §

Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi:

1) jos sellaisessa upseerin tai opistoupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, palveleva virkamies on palveluksen päättyessä täyttänyt 48 vuotta ja ennen eläkkeen alkamista 55 vuotta tai lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palveleva virkamies on palveluksen päättyessä ja ennen eläkkeen alkamista täyttänyt 45 vuotta ja edellä tarkoitettulla virkamiehellä on sotilasarvo sekä tällaisessa virassa tai, opistoupseerin viran ollessa kyseessä, yhteensä tällaisessa virassa ja värvätyn, rajavartijan ja merivartijan tehtävissä eläkeaikaa vähintään 30 vuotta vähennettynä muun kuin lentäjän tutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan virkamiehen osalta niillä täysillä kuukausilla, jotka hänellä oli jäljellä 55 vuoden ikään, kun hän erosi palveluksesta ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä ja vähintään 3 vuotta palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden ajalta; tai

10 §

Sellaisen upseerin tai opistoupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai opistoupseerin virkatutkinto, haltijan eläkkeen määrä on, edellyttäen, että

haltijalla on sotilasarvo, jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 1/6 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta,

18 §

Jos upseerin tai opistoupseerin viran perusteella vanhuuseläkkeellä oleva edunsaaja on ennen eläkeiän saavuttamista työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ansiotyössä tai yrittäjätoiminnassa, tämän lain mukaisen eläkkeen määrää alennetaan ansiotyön tai yrittäjätoiminnan ajaksi ja enintään 65 vuoden iän saavuttamiseen asti siltä osin kuin hänen ansiotulojensa ja vanhuuseläkkeensä yhteismäärä ylittää viimeisen tämän lain mukaisen palveluksen 16 §:n mukaisesti tarkistetun eläkkeen perusteena olevan palkan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Lakia sovelletaan edunsaajaan, jolla on joulu-kuun 31 päivän 1992 jälkeen alkanut palvelus.

Lakia ei kuitenkaan sovelleta edunsaajaan, jonka palvelus on alkanut viimeistään helmikuun 1 päivänä 1993, jos tätä palvelusta edeltävän palveluksen päättymisestä on kulu- nut enintään yksi kuukausi.

Helsingissä 4 päivänä joulukuuta 1992

Tasavallan Presidentti

MAUNO KOIVISTO

Valtiovarainministeri Iiro Viinanen

Laki

valtion eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan 20 päivänä toukokuuta 1966 annetun valtion eläkelain (280/66) 5 §:n 6 momentti, 8 §:n 4 momentin 1 kohta ja 10 §:n 3 momentin johdantokappale, sellaisina kuin ne ovat 5 §:n 6 momentti 23 päivänä helmikuuta 1979 annetussa laissa (215/79) sekä 8 §:n 4 momentin 1 kohta ja 10 §:n 3 momentin johdantokappale 3 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa (103/89) sekä

lisätään 18 §:ään, sellaisena kuin se on 19 päivänä huhtikuuta 1985 annetussa laissa (326/85), mainitussa 3 päivänä helmikuuta 1989 annetussa laissa ja 27 päivänä maaliskuuta 1991 annetussa laissa (618/91), uusi 9 momentti, jolloin nykyinen 9 ja 10 momentti siirtyy 10 ja 11 momentiksi seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 §

Ilmavoimien upseerin tai toimiupseerin viran haltijalla, joka vähintään 5 vuotta on palvellut virassa, johon pääsyä varten vaaditaan lentäjätutkinto, on oikeus siirtyessään eläkkeelle tällaisesta virasta lukea eläkejaksi siinä palvelmansa aika puolitoistakertaisena.

8 §

Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi:

1) jos sellaisessa upseerin tai toimiupseerin virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, palvelevalla virkamiehellä on sotilasarvo ja hänellä on tällaisessa virassa tai toimiupseerin viran ollessa kyseessä, yhteensä tällaisessa virassa ja värvätyn, rajavartijan ja merivartijan tehtävissä eläkeaikaa vähintään 20 vuotta, milloin eroamisikä on enintään 50 vuotta, tai vähintään 25 vuotta, milloin eroamisikä on 50 vuotta korkeampi, ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä ja vähintään 3 vuotta palveluksen päättymisestä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden ajalta; tai

Ehdotus

5 §

Ilmavoimien upseerin tai *opistoupseerin* viran haltijalla, joka vähintään 5 vuotta on palvellut virassa, johon pääsyä varten vaaditaan lentäjätutkinto, on oikeus siirtyessään eläkkeelle tällaisesta virasta lukea eläkejaksi siinä palvelemaisensa aika puolitoistakertaisena.

8 §

Eläkeiän saavuttaminen ei kuitenkaan ole edellytyksenä vanhuuseläkkeen saamiseksi:

1) jos sellaisessa upseerin tai *opistoupseerin* virassa, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai *opistoupseerin* virkatutkinto, *palveleva virkamies on palveluksen päättyessä täyttänyt 48 vuotta ja ennen eläkkeen alkamista 55 vuotta tai lentäjätutkintoa edellyttävässä virassa palveleva virkamies on palveluksen päättyessä ja ennen eläkkeen alkamista täyttänyt 45 vuotta ja edellä tarkoitettulla virkamiehellä on sotilasarvo sekä tällaisessa virassa tai, opistoupseerin viran ollessa kyseessä, yhteensä tällaisessa virassa ja värvätyn, rajavartijan ja merivartijan tehtävissä eläkeaikaa vähintään 30 vuotta vähennettynä muun kuin lentäjän tutkintoa edellyttävässä virassa palvelevan virkamiehen osalta niillä täysillä kuukausilla, jotka hänellä oli jäljellä 55 vuoden ikään, kun hän erosi palveluksesta ja tästä eläkeajasta vähintään 6 kuukautta välittömästi ennen palveluksen päättymistä ja vähintään 3 vuotta palveluksen päättymistä välittömästi edeltäneiden 5 vuoden ajalta; tai*

Voimassa oleva laki

Ehdotus

10 §

Sellaisen upseerin tai toimiupseerin viran, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai toimiupseerin virkatutkinto, haltijan eläkkeen määrä on, edellyttäen, että haltijalla on sotilasarvo, jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 11/50 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta, ja sellaisen rajavartiolaitoksen rajavartijan ja ilma-aluksen päällikön, jolla on eläkeaikaa tällaisessa palveluksessa vähintään 20 vuotta, eläkkeen määrä on jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 11/54 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta.

10 §

Sellaisen upseerin tai *opistoupseerin* viran, johon ehdottomana kelpoisuusvaatimuksena on upseerin tai *opistoupseerin* virkatutkinto, haltijan eläkkeen määrä on, edellyttäen, että haltijalla on sotilasarvo, jokaiselta eläkeajaksi luetulta täydeltä kuukaudelta 1/6 prosenttia eläkkeen perusteena olevasta palkasta,

18 §

Jos upseerin tai opistoupseerin viran perusteella vanhuuseläkkeellä oleva edunsaaja on ennen eläkeiän saavuttamista työntekijäin eläkelain 8 §:n 4 momentissa tarkoitettussa ansiotyössä tai yrittäjätoiminnassa, tämän lain mukaisen eläkkeen määrää alennetaan ansiotyön tai yrittäjätoiminnan ajaksi ja enintään 65 vuoden iän saavuttamiseen asti siltä osin kuin hänen ansiotulojensa ja vanhuuseläkkeensä yhteismäärä ylittää viimeisen tämän lain mukaisen palveluksen 16 §:n mukaisesti tarkistetun eläkkeen perusteena olevan palkan.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 1993.

Lakia sovelletaan edunsaajaan, jolla on joulukuun 31 päivän 1992 jälkeen alkanut palvelus.

Lakia ei kuitenkaan sovelleta edunsaajaan, jonka palvelus on alkanut viimeistään helmikuun 1 päivänä 1993, jos tätä palvelusta edeltävän palveluksen päättymisestä on kulunut enintään yksi kuukausi.

